

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 46/04-30

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. februára 2004 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. D. K., bytom B., zastúpeného advokátom JUDr. D. K., B., vo veci porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 2, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkami Okresného súdu Bratislava IV sp. zn. 7 C 158/98 z 19. decembra 2001 a Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 15 Co 324/02 z 28. januára 2003 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. D. K. **o d m i e t a** ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola doručená 20. júna 2003 telegraficky a 23. júna 2003 písomne doplnená sťažnosť Ing. D. K. (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 2, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupmi Okresného súdu Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 158/98

a Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Co 324/02.

Zo sťažnosti vyplýva, že dôvodom na jej podanie je rozsudok okresného súdu z 19. decembra 2001 v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 158/98 a rozsudok krajského súdu z 28. januára 2003 v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Co 324/02, ktorými mali byť porušené základné práva a slobody sťažovateľa.

Sťažovateľ uvádza, že 28. apríla 1998 podal na okresnom súde návrh na určenie, že jeho pracovný pomer trvá, a na náhradu mzdy s príslušenstvom, 21. mája 1999 a 17. februára 2000 podal vo veci „doplňujúci petít“, o ktorom konajúci súd vôbec nerozhodol a nezistil úplne skutkový stav vo veci.

Sťažovateľ podal 29. novembra 2001 sťažnosť na prietahy v konaní, ktorú predsedníčka okresného súdu uznala za dôvodnú. V nadväznosti na to okresný súd vo veci rozhodol 19. decembra 2001 rozsudkom, proti ktorému sťažovateľ podal odvolanie, o ktorom krajský súd rozhodol rozsudkom z 28. januára 2003 tak, že zmenu žaloby nepripustil, napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a zaviazal sťažovateľa nahradiť trovy odvolacieho konania. Podľa názoru sťažovateľa je rozhodnutie krajského súdu nespravodlivé, lebo aj krajský súd sa nevysporiadal v odvolacom konaní so všetkými ním navrhovanými dôkazmi. Sťažovateľ namieta aj výšku trov odvolacieho konania v sume 19 883 Sk.

Sťažovateľ tvrdí, že boli porušené jeho základné práva a slobody zaručené ústavou, postupom a rozhodnutiami okresného súdu a krajského súdu.

Podrobné dôvody porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 2, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy (ako aj namietaného porušenia ostatných práv) sťažovateľ rozviedol v sťažnosti v rovnakom rozsahu, ako to tvrdil pred všeobecnými súdmi.

Ďalej poukazuje, že okresný súd konal so zbytočnými prietahmi, pretože žaloba bola podaná 28. apríla 1998 a rozsudok sa stal právoplatným 19. apríla 2003.

Ústavnému súdu navrhuje, „ ... aby tento s titulu nespravodlivého rozsudku obidvoch súdov a z titulu prietahov vo veci priznal sťažovateľovi spravodlivé finančné zadostučinenie pre porušenie ústavných občianskych práv podľa článku 46 odst. 2 Ústavy SR, podľa článku 47 odst. 3 Ústavy SR a článku 48 odst. 2 Ústavy SR a to:

„1. Okresný súd Bratislava IV a Krajský súd v Bratislave sú spoločne a nerozdielne povinní zaplatiť majetkovú ujmu sťažovateľovi vo výške 600.000,- Sk do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia a 12,5% úrok z omeškania do dňa zaplatenia.

2. Okresný súd Bratislava IV je povinný zaplatiť nemajetkovú ujmu sťažovateľovi vo výške 400.000,- Sk do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia a 12,5% úrok z omeškania do dňa zaplatenia.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa ústavný súd skúmal jej zákonom predpísané náležitosti upravené v § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde, ako aj prípadné dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy

podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím alebo iným označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť je preto možné považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 66/02, II. ÚS 218/02).

Sťažovateľ namieta porušenie práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 2 ústavy, ktorého obsahom je právo na prístup k súdu, a to ako *lex specialis* pre prístup k súdu vo veci, o ktorej rozhodol orgán verejnej správy. V podstate ide skôr o kompetenčné ustanovenie určujúce, kedy súdna moc preskúmava rozhodnutia orgánov verejnej správy, než o ustanovenie zakladajúce základné právo, ktoré je v skutočnosti priznané už v čl. 46 ods. 1 ústavy. Takýto záver vyplýva do istej miery z časti doterajšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu (PL. ÚS 14/98, II. ÚS 50/01).

Sťažovateľ namieta aj porušenie jeho práva rovnosti účastníkov v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy podľa čl. 47 ods. 3 ústavy.

Rovnako namieta porušenie práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov a práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Spoločným znakom uvedenej úpravy je, že hoci poskytuje procesné záruky zabezpečenia účinnej ochrany v súdnom konaní prostredníctvom spravodlivého

a verejného prerokovania vecí nestranným a nezávislým súdom, nezaručuje pozitívny výsledok v prospech ktoréhokoľvek účastníka konania (II. ÚS 37/01).

Ústavný súd je oprávnený aj povinný posúdiť prípadnú neústavnosť konania alebo rozhodovania všeobecných súdov, t. j. či v konaní pred nimi nedošlo k porušeniu ústavnoprocených princípov (čl. 46 až 50 ústavy). Takto vymedzená právomoc ústavného súdu však nemá za následok vznik oprávnenia a povinnosti hodnotiť právne názory všeobecných súdov, ku ktorým tieto súdy dospeli na základe výkladu a uplatňovania zákonov (podobne aj I. ÚS 21/98, II. ÚS 54/02).

Reálne uplatnenie a garantovanie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu neznamená nielen právo na úspech v konaní, ale ani nárok na to, aby všeobecné súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania (napr. II. ÚS 44/03).

K namietanému porušovaniu sťažovateľom označených základných práv malo dôjsť rozsudkom okresného súdu sp. zn. 7 C 158/98 z 19. decembra 2001 v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 15 Co 324/02 z 28. januára 2003, ktorý bol sťažovateľovi doručený 19. apríla 2003. Vzhľadom na to, že predmetný rozsudok už nemožno napadnúť odvolaním, je v zmysle § 159 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku právoplatný nasledujúci deň po doručení, a ak je tento deň sviatok alebo deň pracovného pokoja, je právoplatný prvý pracovný deň, t. j. v tomto prípade 22. apríl 2003 (hoci okresný súd vyznačil právoplatnosť 19. apríla 2003).

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní tejto časti sťažnosti sťažovateľa v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatoval, že „do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže zasiahnuť iba vtedy, ak by ich rozhodnutia (a im predchádzajúci postup) boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne“ (I. ÚS 24/00, III. ÚS 53/02, IV. ÚS 30/03).

V takýchto prípadoch preto ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti skúmal, či postup označeného orgánu štátu (hoci upravený zákonom) nebol svojvoľný, zjavne neodôvodnený alebo nerešpektujúci ustanovenia platného právneho predpisu,

keďže takéto zistenia pravidelne signalizujú možnosť porušenia základného práva sťažovateľa, a teda aj dôvod na prijatie jeho sťažnosti na ďalšie konanie.

Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľovi bola súdna ochrana poskytnutá, na základe jeho návrhu všeobecné súdy vec prejednali a rozhodli rozhodnutiami, ktoré sú odôvodnené, nie sú arbitrárne, a sťažovateľ sa podanou sťažnosťou domáha iba úspechu v konaní.

Rovnosťou strán v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy sa ústavný súd zaoberal vo svojej doterajšej rozhodovacej činnosti vo vzťahu k občianskemu súdnemu konaniu. Okrem iného uviedol, že táto zásada sa prejavuje vytváraním rovnakých procesných podmienok a rovnakého procesného postavenia subjektov, o ktorých právach a povinnostiach rozhoduje občianskoprávny súd (II. ÚS 121/02). Obsah práva rovnosti ako jedného z určujúcich ústavnoprávných princípov občianskeho súdneho procesu spočíva v tom, že všetci účastníci občianskeho súdneho konania (osobitne sporového konania), ako aj iného civilného procesu majú rovnaké procesné práva a povinnosti, ktoré uplatňujú a plnia za rovnakých podmienok bez zvýhodnenia alebo diskriminácie niektorej z procesných strán (II. ÚS 35/02). Článok 47 ods. 3 ústavy v zmysle rozsudkov Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) zaručuje, aby každá strana súdneho konania mala možnosť hájiť si svoju vec pred súdom za podmienok, ktoré ju podstatne neznevýhodňujú v pomere k druhej strane (napr. rozsudok ESLP vo veci De Haes a Gijssels v. Belgicko z 24. februára 1997, § 53).

Ústavný súd vychádzajúc z uvedeného, zo súdneho spisu a vyjadrení účastníkov, nezistil také pochybenie v rozhodovacej činnosti okresného a krajského súdu, ktoré by odôvodňovalo sťažovateľom namietané porušenie základného práva podľa čl. 47 ods. 3 ústavy.

Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v časti namietajúcej porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 2 a čl. 47 ods. 3 ústavy odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov súdom alebo iným orgánom podľa čl. 48 ods. 2 je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorom sa nachádza osoba (účastník konania pred súdom alebo iným orgánom) domáhajúca sa rozhodnutia. Vytvorenie stavu právnej istoty dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu.

Tieto zásady vyjadrené aj v stabilizovanej judikatúre ústavného súdu sa uplatnia aj v prípade sťažnosti, ktorá sa posudzuje v tomto konaní. Sťažnosť doručil sťažovateľ ústavnému súdu 20. júna 2003 a rozhodnutie okresného súdu v spojení s rozhodnutím krajského súdu nadobudlo právoplatnosť 19. apríla 2003.

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napr. III. ÚS 20/00, IV. US 96/02) ochrana základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy sa poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva ešte trvalo. Ak v čase, keď došla sťažnosť ústavnému súdu, nedochádza k namietanému porušovaniu základného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde) bez ohľadu na to, z akých dôvodov skončilo toto porušovanie. V danom prípade zbral ústavný súd do úvahy skutočnosť, že konanie vo veci sťažovateľa pred všeobecnými súdmi bolo už v čase predbežného prerokovania jeho sťažnosti právoplatne skončené.

Na základe uvedených skutočností ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v časti namietajúcej porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok a rozhodovanie o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody sťažovateľa (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd sa touto časťou návrhu na rozhodnutie, ktorou sa sťažovateľ domáhal jeho priznania, nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. februára 2004